

El crim de can Carbonell de la plaça i el viatge de Pere Porter a l'Infern.

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Can Madurellet, s/n.

Coordenades:

Latitud: 41.385662635158
Longitud: 2.0758836836422
UTM Est (X): 422734
UTM Nord (Y): 4581982

Classificació

Número de fitxa: 08221 - 297
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Tradició oral
Estil / època: Modern Popular
Segle: XVII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat: Pública
Fitxes associades:
[Can Madurallet](#)
Autoria de la fitxa: Juana Maria Huélamo Gabaldón - Kuanum
Data de registre de la fitxa: dg., 23/02/2025 - 12:50

Descripció

La història de Pere Porter i el seu viatge a l'Infern s'entrellaça amb un misteriós crim ocorregut a Sant Just Desvern, que va quedar impune, però va ser revelat entre les flames del més enllà.

Pere Porter, un pagès de Tordera, es trobava en una situació desesperada per culpa d'un deute injust que l'obligava a pagar una quantitat que el seu pare ja havia satisfet, però sense cap comprovant escrit. En la seva recerca de solucions, es va trobar amb un personatge diabòlic que li va oferir portar-lo a l'Infern, on podria trobar respostes sobre el seu afer. Sense res a perdre, Porter va acceptar i va endinsar-se en els dominis del foc i el sofriment.

Durant el seu viatge per l'Infern, va presenciar el patiment de moltes ànimes condemnades per les seves accions en vida. Entre elles, hi havia quatre figures destacades de la justícia barcelonina: el veguer, el seu assessor, un notari i el procurador fiscal. Eren castigats per haver encobert un crim esgarrifós comès a Sant Just Desvern.

L'ànima d'un pagès anomenat Jaume Carbonell, propietari de can Carbonell de la Plaça, s'agitava enmig d'aquell infern, víctima d'una mort injusta. Segons li van explicar, Carbonell havia estat assassinat en circumstàncies fosques i el seu cadàver havia estat trobat en un bosc, ja en descomposició i mossegat pels gossos. Tanmateix, el més inquietant era que els quatre magistrats que ara cremaven en les flames havien certificat la seva mort dos dies abans que succeís. Aquest detall provava que l'administració de justícia havia estat manipulada per protegir els veritables culpables, convertint aquell assassinat en un crim silenciats i sense càstig terrenal.

Pere Porter, commocionat per la revelació, va continuar el seu viatge fins a trobar el notari que anys enrere havia gestionat el deute del seu pare. Aquest li va confessar que el document que demostrava el pagament estava amagat a casa seva, i li va indicar exactament on trobar-lo. Amb aquesta informació, Porter va ser retornat al món dels vius, despertant a prop de l'estany de Sils, el lloc on s'havia obert la porta de l'Infern.

Amb la seva experiència, Porter va aconseguir recuperar la seva reputació i propietats, demostrant la falsedat del deute. Però, tot i que la seva història es va fer popular, la Inquisició el va forçar a retractar-se i a mantenir silenci sobre el seu viatge. Malgrat això, el relat es va transmetre durant generacions, i entre les seves paraules va quedar gravat per sempre el nom de Jaume Carbonell, el pagès de Sant Just Desvern que mai va obtenir justícia en vida, però que la va reclamar entre les flames de l'eternitat.

Observacions:

El viatge de Pere Porter a l'Infern no només és un exemple de la imaginació popular de l'època, sinó que també és una crítica velada a la corrupció i la injustícia de l'administració del moment, representant la creença en un càstig més enllà de la mort per aquells qui havien abusat de la seva posició.

Història

El relat de Pere Porter i la seva davallada a l'Infern ha gaudit d'un gran èxit al llarg dels segles. Inicialment, devia ser una història transmesa oralment, possiblement difosa pel mateix Porter arran del seu judici davant el Sant Ofici. La primera còpia manuscrita documentada data de 1608 i es conserva a la Biblioteca Universitària de Barcelona. Es creu que l'autor d'aquest text podria haver estat un eclesiàstic, que buscava

donar un to moralitzant a la narració, amb la intenció de castigar i satiritzar la societat de l'època.

Amb el temps, la història va començar a circular en format imprès. La versió més coneguda és *Viatge a l'Infern de Pere Porter*, publicada el 1906 per Gaietà Vidal de Valenciano, un dels fundadors de l'Ateneu Barcelonès. No obstant això, moltes altres edicions anteriors no han sobreviscut al pas del temps.

La popularitat del relat es va mantenir viva durant els segles XVIII i XIX, i va ser especialment en aquest darrer segle, coincidint amb l'auge del romanticisme, la literatura gòtica i la Renaixença, quan es va convertir en una autèntica obra de referència dins la cultura popular. Víctor Balaguer en va fer una versió lliure que va contribuir encara més a la seva difusió. Algunes de les seves anècdotes, com la imatge de les calderes infernals, van quedar fixades en l'imaginari col·lectiu i van passar a formar part del folklore català, fins al punt que durant generacions s'ha utilitzat el nom de Pere Botero per espantar les criatures amb frases com: “Si no et portes bé, en Pere Botero et farà bullir a les seves calderes”.

El viatge de Porter és probablement el més famós descens a l'Infern de la tradició catalana, amb l'estany de Sils com una de les seves suposades portes d'entrada. Segons l'escriptora Sylvia Lagarda-Mata, en el seu llibre *El Diable és català*, el territori català compta amb nombrosos llocs vinculats al diable i a la seva llegenda, incloent-hi 12 coves, 29 torrents i barrancs, 22 estanys i gorgs, 13 castells i 31 ponts associats al seu nom, així com més de 30 indrets considerats antigues entrades a l'Infern.

Dins d'aquest marc llegendari, la història de Pere Porter es vincula també amb un fet misteriós ocorregut a Sant Just Desvern.

La llegenda es data a principis del segle XVII, concretament l'any 1608, quan, segons el relat, va tenir lloc el seu descens als dominis infernals. En aquest viatge, Porter va presenciar el patiment d'ànimes condemnades, entre elles quatre alts càrrecs de la justícia barcelonina, castigats per haver encobert un crim comès en una masia del poble. Aquest assassinat, que havia tingut com a víctima Jaume Carbonell, podria haver ocorregut al segle XVI o a inicis del XVII, en una època prèvia però no gaire llunyana del viatge de Porter. Segons la llegenda, la seva mort havia estat silenciada i el procés judicial manipulat, fet que explica per què aquells magistrats es trobaven entre les ànimes turmentades de l'Infern. Aquest episodi reforça la funció moralitzant del relat, evidenciant que, malgrat els enganys i la impunitat en aquest món, el càstig sempre arriba en el més enllà.

Bibliografia

ANÒNIM (1999). *Viatge a l'infern d'en Pere Porter. Entre la realitat i la ficció*. Introducció, edició i notes a cura de Josep Maria Pons i Guri. Curial (Autors catalans antics, 12). Barcelona.

OCHOA GONZÁLEZ, Juli (2003). *Petits relats de Sant Just i la comarca*, pp. 26-29. Sant Just Desvern.

OCHOA GONZÁLEZ, Juli (2024). “Les calderes de Pere Botero i el tèrbol crim comès a Sant Just (I)”. *La Vall de Verç*, núm. 499, pp. 22-23.

OCHOA GONZÁLEZ, Juli (2024). “Les calderes de Pere Botero i el tèrbol crim comès a Sant Just (II)”. *La Vall de Verç*, núm. 500, pp. 28-29.

Enllaços d'interès:

[La vall de Verc. La revista de Sant Just Desvern. Núm. 499 i 500.](#)

[Articles de Julio Ochoa.](#)

[La llegenda de Pere Porter, el català que va viatjar a l'Infern.](#)

[Viquipèdia. Pere Porter.](#)

